

Advokatfirmaet
energi & miljø

Juridiske nyheder på spildevandsområdet

Webinar den 6. oktober 2022, kl. 10.00 – 12.00

Program

Omtrentlig tidsplan

10.00 – 10.05	Velkomst
10.05 – 10.50	Status på klimatilpasning
10.50 – 11.00	PAUSE
11.00 – 11.20	Spildevandsplanen og regulering af anlæg
11.20 – 11.50	Status på ny regulering af vandsektoren
11.50 – 12.00	Spørgsmål og tak for i dag

Klimatilpasning

Lovgrundlaget

Lovgrundlaget

Lov, bekendtgørelser og vejledning

- Udmøntning af den politiske aftale af 15. maj 2020 om spildevandsselskabers klimatilpasning
- Lovforslag i høring fra 24. august til 13. september 2020
- Bekendtgørelser i høring fra 9. oktober til 6. november 2020
- Vedtaget: 18. december 2020 (<https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2020/2210>)
- Trådt i kraft: 1. januar 2021
- Vejledning til serviceniveaubekendtgørelsen ([Rapport \(mst.dk\)](#))
- Vejledning til omkostningsbekendtgørelsen ([vejledning_omkostningsbekendtgørelsen_24-06-2022.pdf \(ens.dk\)](#))

Service niveaubekendtgørelsen

Samfundsøkonomi i spildevandsplanlægningen

Serviceniveaubekendtgørelsen

Serviceniveau – definition i serviceniveaubekendtgørelsen

- Ved *serviceniveau* forstås en angivelse af, hvor ofte vand fra henholdsvis regnvandskloakker og kloakker med en blanding af regn- og spildevand i gennemsnit må forekomme på terræn i mængder, der forvolder skade

Service niveaubekendtgørelsen

Fastsættelse af serviceniveau

- Kommunen *kan* i spildevandsplanen fastsætte et bindende serviceniveau for et givent område.
 - Fastsættes for geografisk afgrænsede områder, der defineres og begrundes.
 - Fastsættes til det samfundsøkonomisk mest hensigtsmæssige niveau
 - Offentliggøres på kommunens hjemmeside.
- Gælder *ikke*, når det fastsatte serviceniveau ikke overstiger en 5-års regnhændelse i separatkloakerede områder og en 10-års regnhændelse i fælleskloakerede områder (det "almindelige" serviceniveau for kloakker)

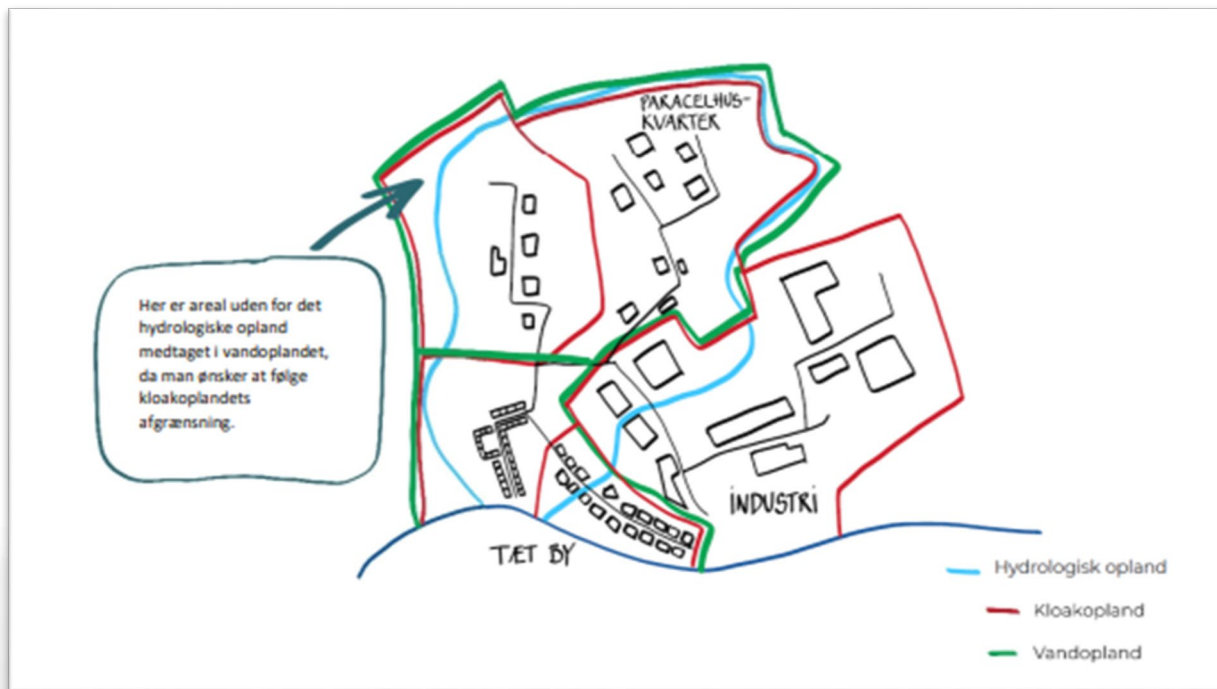
Valget af spor

- 2 spor:
 - Spor A – bekendtgørelsens § 3
 - Kommunalbestyrelsen fastsætter bindende serviceniveau for et givent område(/opland)
 - Kommunalbestyrelsens opgave at gennemføre den samfundsøkonomiske metode
 - Spor B – bekendtgørelsens § 4
 - Kommunalbestyrelsen pålægger spildevandsselskabet at fastsætte serviceniveauer for håndtering af tag- og overfladevand i konkrete områder. Afgrænsning begrundes af selskabet.
 - Spildevandsselskabernes opgave at gennemføre den samfundsøkonomiske metode
- Kommunalbestyrelsen træffer en principiel beslutning om at følge enten spor A eller B i forbindelse med udarbejdelse af spildevandsplanen.

Service niveaubekendtgørelsen

Oplandsinddeling

- Opdelingen skal tage udgangspunkt i hydrologi og/eller i spildevandsplanens fastlagte kloakoplande

Service niveaubekendtgørelsen

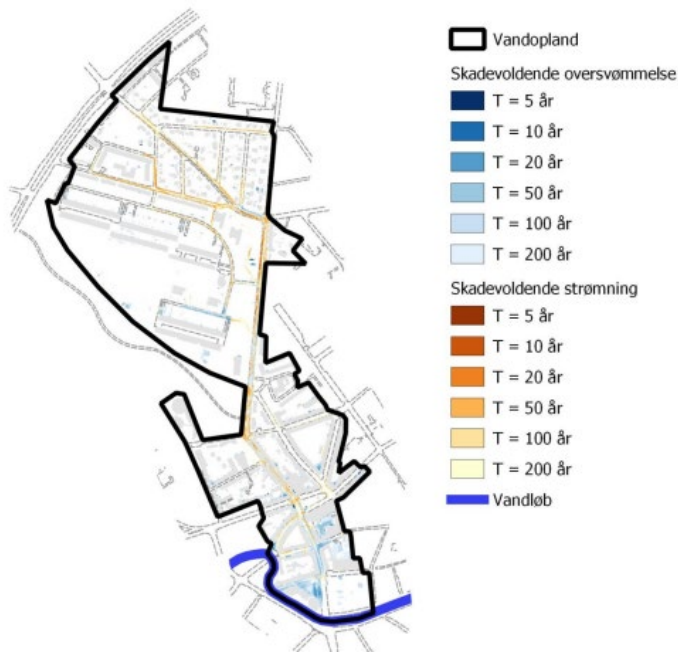
Den samfundsøkonomiske metode trin for trin (6 trin)

1. Udarbejde oversvømmelseskort pba. detaljeret hydraulisk model og kortlægning af værdier
2. Udarbejde risikokortlægning, hvor oversvømmelseskort sammenstilles med værdikort og enkelte regnhændelsers bidrag til den årlige risiko opgøres
3. Beregnes gennemsnitlige årlige omkostninger for de valgte serviceniveauer (EAD)
4. Fastlægges omkostninger ved forskellige skitserede løsningstiltag og serviceniveauer
 - Trin 1-4 gentages med implementering af valgte klimatilpasningsløsninger
5. Opgørelse af gevinsten som de sparede skadesomkostninger
6. Nutidsnettoværdi beregnes, og danner grundlag for fastlæggelse af det samfundsøkonomisk hensigtsmæssige serviceniveau for det pågældende serviceniveau

Service niveaubekendtgørelsen

Trin 1 – Udarbejdelse af oversvømmelseskort og værdikort

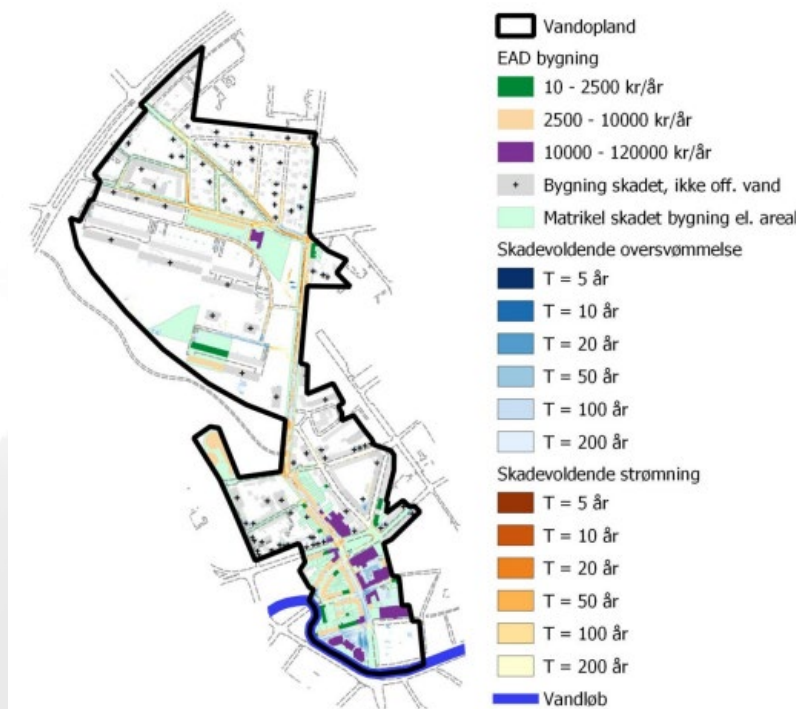
- Først udarbejdes oversvømmelseskort på baggrund af en dynamisk hydraulisk model
- Dernæst udarbejdes værdikort, der viser forskellige værdier, samt omkostninger ved oversvømmelse

Service niveaubekendtgørelsen

Trin 2 - Risikokortlægning

- Kombination af de to kort i trin 1
- Viser hvor stor risiko, der er ved forskellige regnhændelser
- Kommunalbestyrelsen kan anmode spildevandsselskabet om oplysninger, jf. bekendtgørelsens § 5, stk. 1

Service niveaubekendtgørelsen

Trin 3 – Beregning af EAD

- Beregning af EAD (Expected Annual Damages)
- De forventede gennemsnitlige årlige skadesomkostninger for situationen *uden* klimatilpasningstiltag.
- Da store regnhændelser medfører større skader, men også er mindre sandsynlige, vægtes alle skadesomkostninger ved en regnhændelse i forhold til sandsynligheden for, at denne regnhændelse indtræffer.
 - Viser *det samlede risikobillede* i et område for et givent år udtrykt ved den forventede årlige omkostning (EAD).
- Ved beregning af skadesomkostninger skal der tages højde for eksisterende og planlagte klimatilpasningstiltag og andre tiltag, der påvirker skadesomkostningerne i statusscenariet.

Trin 4 – Løsningstiltag og opgørelse af omkostninger

- Kommunen kan anmode spildevandsselskabet om oplysninger om mulige forebyggende tiltag – og omkostningerne hertil i anlæggets levetid.
- *Løsningstiltag:* Der skal analyseres på relevante løsningstiltag – underjordiske, terrænbaserede eller en kombination
 - Et løsningstiltag kan bestå af flere, fysisk adskilte delelementer, der tilsammen udgør det samlede løsningstiltag.
 - Løsningstiltag implementeres i den hydrauliske model, og effekten beregnes ved at gennemføre oversvømmelses- og risikokortlægning igen, denne gang med klimatilpasningstiltag.
- *Service niveauer:* Der skal beregnes for flere serviceniveauer
- Løsningstiltag og serviceniveauer skal vælges, så de er egnede til at belyse, hvilket serviceniveau, der er det samfundsøkonomisk mest hensigtsmæssige.
- Staten stiller nationale tal for løsningsomkostninger til rådighed, men såfremt der findes mere retvisende lokale værdier, skal disse anvendes

Service niveaubekendtgørelsen

Trin 4 – Løsningstiltag og opgørelse af omkostninger

- Der er krav om inddragelse af flere løsningstiltag eller serviceniveauer, jo større de forventede, samlede omkostninger til klimatilpasning i et område er.

Forventet investering	Antal nødvendige analyser pr. løsningstiltag
0 – 10 mio. kr.	2 serviceniveauer
10 – 15 mio. kr.	3 serviceniveauer
15 – 20 mio. kr.	4 serviceniveauer
> 20 mio. kr.	5 serviceniveauer

Service niveaubekendtgørelsen

Trin 5 og 6 – Opgørelse af gevinst og nettonutidsværdi

- Sammenstilling af samfundsøkonomisk værdi opgjort hhv. med og uden klimatilpasningstiltag
 - *Gevinst ved klimatilpasningen*: Forskellen i EAD før og efter klimatilpasning.
 - *Nettogevinst*: Løsningernes omkostninger og gevinster, fordelt over løsningernes levetid, diskonteres til nutidsværdi og efterfølgende sammenlignes.
 - Positiv nettonutidsværdi: Graden af samfundsøkonomisk hensigtsmæssighed af et givent serviceniveau med givne klimatilpasningsløsninger for et opland.
- Den valgte løsning er *ikke* bindende for selskabets valg af de konkrete projekter, der efterfølgende skal udføres til opnåelse af det valgte serviceniveau.

Service niveau bekendtgørelsen

Følsomhedsanalyse

- Følsomhedsberegninger belyser de usikkerheder, der er ved de samfundsøkonomiske beregninger.
- Der må beregnes følsomhed på alle parametre – der skal altid regnes for diskonteringsrenten, anlægspriser samt sandsynlighed for regnhændelserne (gentagelsesperioder)

Genberegning

- Hvis forudsætningerne for fastsættelsen af serviceniveauet ændrer sig, har kommunalbestyrelsen pligt til at foretage genberegning, jf. bekendtgørelsens § 6, stk. 1.
 - Hvis det er spildevandsforsyningsselskabet, der fastsætter serviceniveauet gælder dette ligeledes for selskabet.
- Genberegning hvis:
 - Bebyggelsen i pågældende område grundlæggende ændres (ændrede skadesomkostninger)
 - Løsningsscenarie til grund for serviceniveauet kan ikke realiseres.

Serviceniveaubekendtgørelsen

Sikring af adgang til kritiske sundhedsfunktioner

- Kravet om positiv samfundsøkonomi kan *fraviges* for visse oversvømmelsestruede strækninger på kommunale adgangsveje til kritiske sundhedsfunktioner i kloakerede områder.
- *Kritiske sundhedsfunktioner*: Funktioner, hvor der er fare for tab af liv ved oversvømmelse af adgangsveje (Fx skal redningskøretøjer kunne komme frem til en brugbar indgang til hospitaler, skadestuer og plejehjem).
 - skal tage udgangspunkt i strækninger, der er billigst at sikre uden at forsinke udrykningskørsel væsentligt.
 - Serviceniveauet for de afgrænsede adgangsveje til kritiske sundhedsfunktioner skal fremgå af spildevandsplanen og fastlægges ved inddragelse af relevant fagmyndighed.
 - Der skal redegøres for omkostningerne for det fastsatte serviceniveau for disse strækninger på kommunens hjemmeside.
 - Der skal redegøres for, at sikringen af adgangen til disse kritiske sundhedsfunktioner løses bedst og billigst af spildevandsselskabet.

Omkostningsbekendtgørelsen

Klimatilpasningen i praksis

Omkostningsbekendtgørelsen

Omfang

- Bekendtgørelsen angår takstfinansiering af
 1. Spildevandsselskabers omkostninger til klimatilpasning i forhold til spildevandsselskabets håndtering af tag- og overfladevand.
 2. Spildevandsselskabers omkostninger til aftaler med andre parter om etablering eller drift af spildevandsanlæg eller andre anlæg til brug for selskabets håndtering af spildevand
- Reglerne vedrører overordnet, hvilke omkostninger spildevandsselskaber lovligt kan takstfinansiere i forbindelse med projekter i henhold til betalingsloven, dvs., hvilke omkostninger selskabet må indregne i bidragene efter lovens § 1, stk. 4.

Omkostningsbekendtgørelsen

Formål

- Omkostningsbekendtgørelsen indeholder overordnet fire elementer eller krav:
 - Serviceniveau: Serviceniveauet for klimatilpasningsprojekter skal følge reglerne for fastsættelse af serviceniveau serviceniveaubekendtgørelsen.
 - Selskabsøkonomisk omkostningseffektivitet: Selskabet skal for projekter omfattet af dette krav dokumentere, at løsninger er omkostningseffektive for selskabet og dermed forbrugerne.
 - Aftale: Selskabet skal for projekter omfattet af dette krav indgå en skriftlig aftale, som indeholder bestemte punkter, med andre parter.
 - Omkostningsfordeling: Omkostningerne for projekter omfattet af dette krav skal fordeles mellem selskab og andre parter efter nytte.

Omkostningsbekendtgørelsen

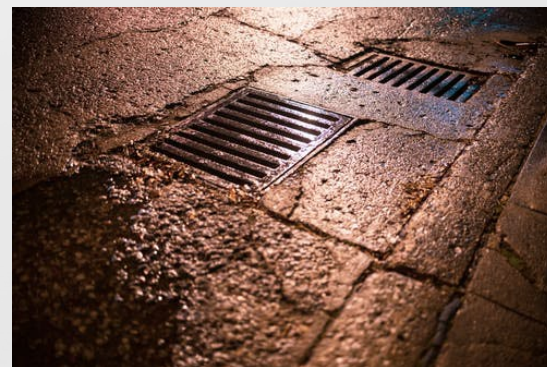
Formål

Krav om:	Service-niveau	Omkostnings-fordeling	Aftale	Selskabsøkonomisk omkostningseffektivitet
Projekter omfattet af kapitel 2 - Klimatilpasningsprojekter:				
Der hæver det faktiske serviceniveau	X			X
Ny kloakering for tag- og overfladevand	X			X
Der reducerer skadesomkostninger fra tag- og overfladevand	X			X
Projekter omfattet af kapitel 3 - Projekter uden for selskabernes egne spildevandsanlæg og med andre parter i øvrigt:				
Type 1: Med nytte for andre parter		X	X	X
Type 2: Med forhøjet serviceniveau eller dyrere løsning		X	X	X
Type 3: I vandløb og åbne anlæg til tag- og overfladevand på fremmed grund		X	X	X
Projekter ikke omfattet af <i>hverken</i> kapitel 2 <i>eller</i> kapitel 3:				
Ikke omfattet af omkostningsbekendtgørelsens regler				

Omkostningsbekendtgørelsen

Omkostninger til klimatilpasning

- Spildevandsselskabet kan kun indregne udgifter til **nykloakering** eller til **forhøjelse af det faktiske serviceniveau** i forhold til håndtering af tag- og overfladevand, som er nødvendige for at opnå det serviceniveau, som selskabet er forpligtet til at opfylde.
- Spildevandsselskabet skal dokumentere, at der er valgt en selskabsøkonomisk omkostningseffektiv løsning til opnåelse af serviceniveauet.
- Supplerende tiltag: Snæver adgang til at finansiere supplerende tiltag, der har til formål at reducere skadesomkostningerne fra tag- og overfladevand, som spildevandsselskabet har ansvar for at håndtere, uden at øge serviceniveauet for håndtering af tag- og overfladevand for området generelt

Omkostningsbekendtgørelsen

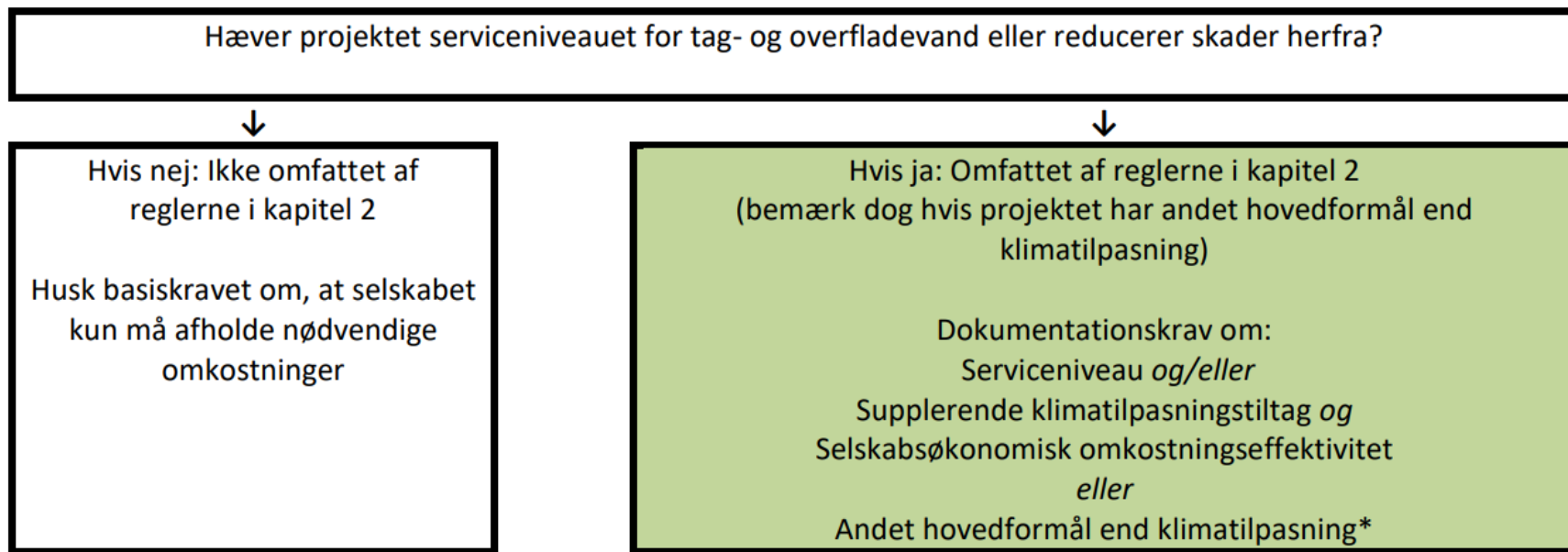
Omkostninger til klimatilpasning

- Projekter, der ikke er omfattet (ikke klimatilpasning):
 - Projekter, som har en *afledt effekt* i form af forhøjelse af serviceniveauet for håndtering af tag- og overfladevand eller reduktion skadesomkostninger fra tag- og overfladevand, men hvis hovedformål er at leve op til et andet statsligt eller kommunalt fastsat, pålagt eller godkendt mål.
 - EX fra vejledningen: ... *et projekt, hvor en del af regnvandet afkobles fra et fælleskloakeret område via et separeringsprojekt med det hovedformål at reducere overløb fra fælleskloakken ned til et mål fastsat i den kommunale spildevandsplan. Sådan et projekt kan have en afledt klimatilpasningseffekt, idet de resterende ejendomme tilsluttet fælleskloakken efter afkoblingen kan opleve færre oversvømmelser og dermed forhøjet serviceniveau.*

Omkostningsbekendtgørelsen

Omkostninger til klimatilpasning

- Procesdiagram fra Energistyrelsens vejledning:

Omkostningsbekendtgørelsen

Projekter med andre parter

- Projekter med andre parter:
 1. Projekter om etablering eller drift af anlæg, som *både har nytte for selskabet og en eller flere andre parter*, uanset om anlægget ejes af helt eller delvist af selskabet eller den eller de andre parter.
 2. Projekter på grundlag af aftaler, hvor selskabet mod betaling forpligter sig til at *etablere og opretholde et højere serviceniveau i selskabets håndtering af spildevand* end det, selskabet er forpligtet til, eller at *selskabet etablerer og driver anlæg til håndtering af spildevand, som samlet set er dyrere end nødvendigt til varetagelse af selskabets opgaver*.
 3. *Projekter i vandløb*, som ikke er omfattet af nr. 1 eller 2, og projekter om etablering eller anvendelse af *åbne anlæg til håndtering af tag- og overfladevand på fremmed grund*, som ikke er omfattet af nr. 1 eller 2, uanset om anlægget ejes helt eller delvist af selskabet, eller det ejes af andre

Omkostningsbekendtgørelsen

Projekter med andre parter

- Indholds krav til klimatilpasningsaftaler fra Energistyrelsens vejledning

Skabelon for skriftlig aftale

Aftalen mellem spildevandsforsyningselskabet og de relevante parter skal være skriftlig og som minimum indeholde følgende aftaleelementer 1-9 (for elementerne 4, 5 og 6 dog kun det/de relevante):

1. Projektets formål m.v.

- 1.1 Projektets formål
- 1.2 Beskrivelse af de tiltag, det indebærer
- 1.3 Forventet levetid
- 1.4 Serviceniveau

2. Parternes varetægelse af etablering, drift m.v.

- 2.1 I hvilken udstrækning udførelse og drift, herunder vedligeholdelse, varetages af de enkelte parter

3. Sikring af anlæggets funktion m.v.

- 3.1 Ansvar for sikring og bevarelse af anlæggets hydrauliske funktion inden for anlæggets forventede levetid
- 3.2 Eventuelle øvrige forudsætninger for effektiv drift af anlægget, f.eks. sikring af adgangsmuligheder, eksterne til- eller afløbsfunktioner m.v., inden for anlægget forventede levetid

4. Fordeling af omkostninger mellem parterne - kun hvis projekttype 1 (Projekttype 1 kan samtidig være projekttype 2)

- 4.1 Hvilke omkostningsposter der betales af det eller de enkelte spildevandsforsyningselskaber, som deltager i aftalen
- 4.2 Hvilke omkostningsposter der betales af andre parter

5. Meromkostninger afholdt af andre parter - kun hvis projekttype 2 (Projekttype 2 kan samtidig være projekttype 1)

- 5.1 Specifikation af meromkostningerne, som den eller de andre parter skal betale til spildevandsforsyningselskabet

6. Evt. betaling fra selskabet til andre parter - kun hvis projekttype 3 (Projekttype 3 kan ikke samtidig være projekttype 1 og/eller projekttype 2)

- 6.1 Størrelse af en eventuel betaling fra spildevandsforsyningselskabet til andre parter

7. Fordeling af risiko

- 7.1 Fordeling af risikoen for eventuelle uforudsete forstyrrelser af projektet

8. Opsigelse af aftalen

- 8.1 Spildevandsforsyningselskabets og andre parters adgang til opsigelse af aftalen, herunder: at spildevandsforsyningselskabet kan opsiges aftalen, hvis Forsyningssekretariatet meddeler, at betingelserne for, at spildevandsforsyningselskabet kan afholde omkostninger til opfyldelse af aftalen, ikke er opfyldt

9. Ophør af projektet

- 9.1 Hvad der skal ske ved ophør af projektet

Omkostningsbekendtgørelsen

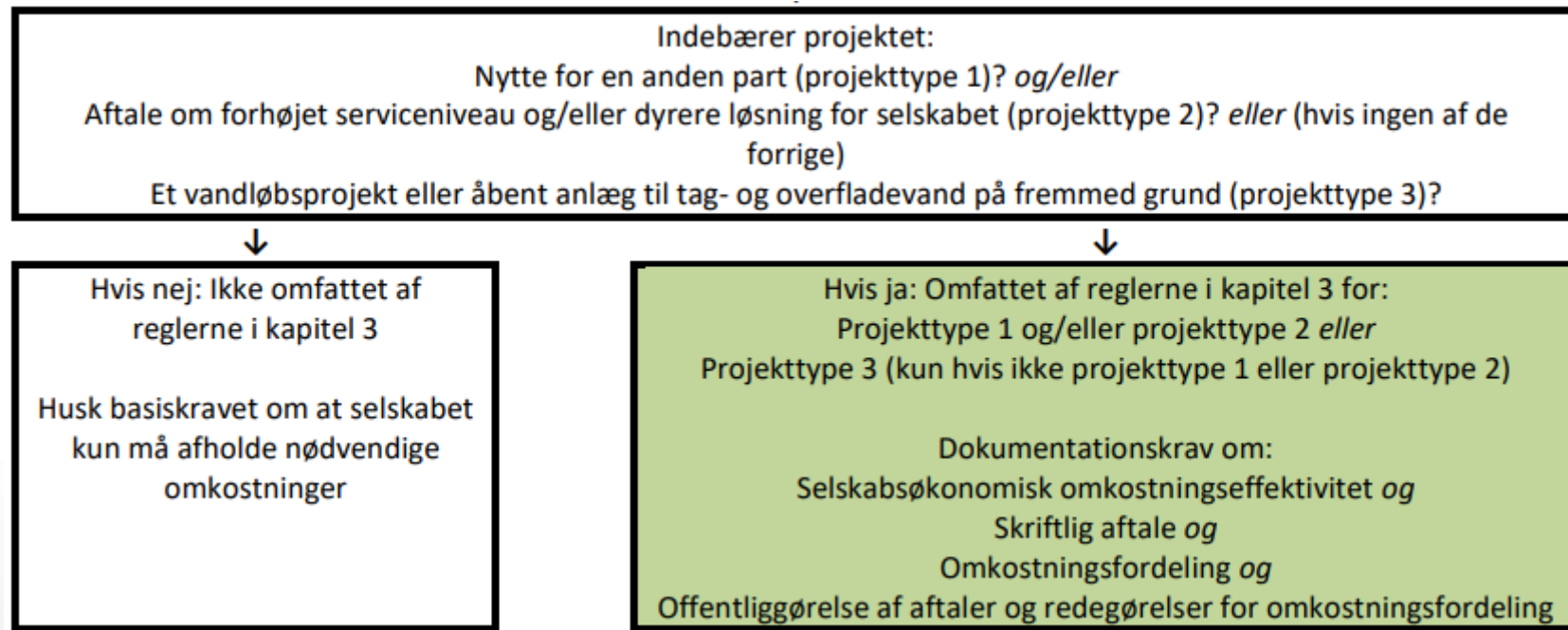
Projekter med andre parter

- Omkostningsfordelingen for *projekter med flere parter* skal baseres på, hvilken nytte de enkelte parter har af projektet.
 - Redegørelse for omkostningsfordelingen, som specificerer, hvilke dele af projektet der kun har nytte for en enkelt part og hvilke dele der har fælles nytte, og begrundet omkostningsfordelingen for de dele, der har fælles nytte.
- For *projekter med højere serviceniveau, end selskabet er ansvarlig for*, skal meromkostningerne beregnes i forhold til de omkostninger, som i øvrigt ville have været nødvendige for at løse spildevandsselskabets opgaver (til serviceniveau).
- For *projekter i vandløb og på privat grund* skal der udarbejdes en redegørelse for, at den eller de andre parter ikke har nytte af projektet. Hvis der aftales en betaling fra et spildevandsselskab til en anden part, skal der udarbejdes en begrundelse.
- Fordelingen af risikoen for eventuelle uforudsete fordyrelser skal følge samme principper, og der skal udarbejdes en begrundelse for fordelingen.

Omkostningsbekendtgørelsen

Projekter med andre parter

- Procesdiagram fra Energistyrelsens vejledning:

Omkostningsbekendtgørelsen

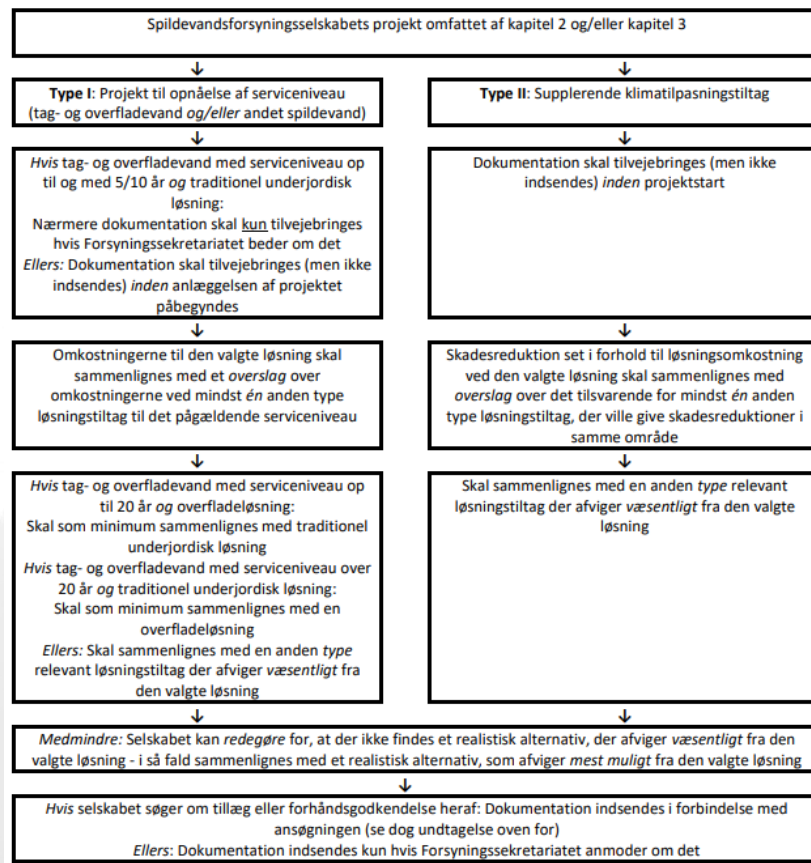
Selskabsøkonomisk omkostningseffektivitet

- Spildevandsselskaber skal dokumentere, at der er valgt en selskabsøkonomisk omkostningseffektiv løsning til opnåelse af et serviceniveau, som selskabet er forpligtet til at nå. Dokumentation skal opfylde kravene i omkostningsbekendtgørelsens bilag 1.
- Det følger af hvile i sig selv-princippet, som er lovfæstet i betalingslovens § 1, stk. 4, at spildevandsselskaber kun må betale nødvendige omkostninger til at løse deres opgaver, og således har en generel pligt til sørge for, at de løses selskabsøkonomisk omkostningseffektivt. Formålet med dokumentationskravet er at understøtte den generelle pligt, der har til formål at sikre forbrugerbeskyttelsen. Kravet er en videreudvikling af kravet om dokumentation for omkostningseffektivitet i medfinansieringsreglerne, og skal bl.a. også understøtte en hensigtsmæssig fordeling mellem skattefinansiering og takstfinansiering, herunder sikre overholdelse af grundlovens § 43. Det er særligt vigtigt for projekter, hvor andre parter af forskellige årsager kan have en interesse i valg af løsning, anlæggets kapacitet, serviceniveau, projektets sammenhæng med øvrig planlægning, infrastruktur, byrum etc.

Omkostningsbekendtgørelsen

Selskabsøkonomisk omkostningseffektivitet

- Procesdiagram for selskabsøkonomisk omkostningseffektivitet fra Energistyrelsens vejledning

Omkostningsbekendtgørelsen

Tilsyn

- Forsyningssekretariatet er tilsynsmyndighed
- For projekter, hvor spildevandsselskabet søger om tillæg, sker Forsyningssekretariatets kontrol med overholdelsen af reglerne i forbindelse med behandling af ansøgning om tillæg og i givet fald forhåndsgodkendelse.
- For projekter, hvor spildevandsselskabet ikke søger om tillæg, fører Forsyningssekretariatet udelukkende tilsyn med reglerne om fælles anlæg.
 - Samarbejdsaftalen om det fælles projekt sendes til Forsyningssekretariatet, inden anlæggelsen af det pågældende projekt påbegyndes

Spildevandsplanen

Muligheder for regulering af anlæg i planen

Spildevandsplanen

Hvad er en spildevandsplan?

- Sektorplan
- Skal give en samlet oversigt over den eksisterende og planlagte spildevandshåndtering i kommunen.
 - *Grundlag* for tilslutninger,
 - *Hjemmel* for de afgørelser kommunen træffer på spildevandsområdet.
 - *Administrationsgrundlag*, som indeholder retningslinjer for sagsbehandlingen på området.
 - *Overblik* over den aktuelle og planlagte situation for de enkelte områder i kommunen.

- Miljøbeskyttelseslovens § 32
 - Må ikke stride imod regler om indsatsprogram udstedt med hjemmel i lov om vandplanlægning, kommuneplanen
 - Ændret senest pr. 1. januar 2021 ved de nye regler om klimatilpasning:
- *Stk. 5. Miljøministeren kan efter forhandling med klima-, energi- og forsyningsministeren og erhvervsministeren fastsætte regler om,*
 - *1) at et serviceniveau for håndtering af tag- og overfladevand i planlægningen efter stk. 1 skal fastsættes af kommunalbestyrelsen til et samfundsøkonomisk hensigtsmæssigt niveau,*
 - *2) at kommunalbestyrelsen skal lægge specifikke kortlægninger, data, beregninger og vurderinger til grund ved fastsættelse af det samfundsøkonomisk hensigtsmæssige niveau , jf. nr. 1,*
 - *3) at kommunalbestyrelsen i planlægningen efter stk. 1 kan pålægge spildevandsforsyningsselskaberne at fastsætte et serviceniveau for håndtering af tag- og overfladevand i henhold til regler fastsat i medfør af denne bestemmelse og § 32 b, stk. 6, og at lægge specifikke forudsætninger til grund for den samfundsøkonomiske analyse, og*
 - *4) at kommunalbestyrelsen skal offentliggøre de kortlægninger, data, beregninger og vurderinger, som kommunalbestyrelsen har lagt til grund for fastsættelse af serviceniveauer*

Spildevandsplanen

Retligt grundlag – spildevandsbekendtgørelsens § 5

- Spildevandsbekendtgørelsens § 5 – Indholdskravene til spildevandsplanen
 - Forholdet til kommune- og vandområdeplanen
 - Angivelse af offentlige og fællesprivate spildevandsanlæg i kloakopland
 - Områder, hvor der kan udtrædes
 - Områder, hvor der kan anvendes justeret betalingsprincip
 - Eksisterende medfinansieringsprojekter
 - Det åbne land – nedsivning og direkte udledning
 - Recipientforhold
 - Angivelse af ejendomme, der forventes at skulle afgive areal eller få pålagt servitut ved gennemførelse af projekter i overensstemmelse med spildevandsplanen
 - "Tidsplan" – forventet gennemførelse af spildevandsanlæg
 - Stk 3. – fællesprivate spildevandsanlæg

Spildevandsplanen

Retligt grundlag – spildevandsbekendtgørelsens § 6

- Spildevandsbekendtgørelsens § 6 – Indholdskrav vedrørende klimatilpasning
 - Serviceniveau fastsat efter serviceniveaubekendtgørelsen
 - Kommunalbestyrelsens beslutning, hvis det er selskabet, der skal fastsætte serviceniveau
 - Kommunalbestyrelsens beslutning, hvis der skal anvendes lokale skadesdata til beregning af serviceniveau
 - Serviceniveau for de afgrænsede adgangsveje til kritiske sundhedsfunktioner
 - Selskabets mulighed for at lave supplerende klimatilpasningstiltag

- Inden for rammerne af miljøbeskyttelsesloven og spildevandsbekendtgørelsen er kommunen overladt et bredt skøn ved sin spildevandsplanlægning.
- En spildevandsplan kan tilvejebringes med henblik på en samlet løsning af spildevandsbortskaffelsen i et område.
 - Det kan fx fastlægges, at samtlige ejendomme i et område inddrages i kloakopland.
 - Ikke krav om, at den enkelte ejendoms afløbsforhold vurderes som miljømæssigt forsvarlige.
- Pligt til at ajourføre spildevandsplanen, når forudsætningerne ændrer sig
 - Fx oplysninger om oplandsgrænser eller om forventet gennemførelse i de enkelte kloakeringsområder mv.,

Spildevandsplanen

Spildevandsplanens forhold til dræn og vandløb

- Afgrænsningen mellem vandløb/dræn og spildevandsanlæg afhænger af udledningspunktet i udledningstilladelsen og anlæggets angivelse i spildevandsplanen.
 - Et spildevandsanlæg skal fremgå af spildevandsplanen
 - Et dræn eller vandløbsstrækning kan efter en vurdering af bl.a. anlæggets naturmæssige værdi og vandkvalitet optages i spildevandsplanen som et spildevandsanlæg – og overgår derefter fra regulering i vandløbsloven til miljøbeskyttelsesloven.
 - Gælder ikke målsatte vandløb

Spildevandsplanen

Rollefordeling imellem myndighed og drift

- I forbindelse med ændringerne af miljøbeskyttelsesloven, der trådte i kraft pr. 1. marts 2016, blev reglerne om spildevandsplanen ændret.
- Formål: at skabe en skarpere præcisering af ansvarsfordelingen mellem kommunerne og spildevandsselskaberne.
- Spildevandsplanen skal ikke længere omfatte:
 - Spørgsmål af driftsmæssig karakter,
 - Investeringsplaner
 - Oplysninger om f.eks. kloakkernes tilstand mv. (renoverings- og tidsfølgeplan).

Spildevandsplanen

Forsyningspligten

- Spildevandsselskaberne er forpligtet til at forsyne en ejendom, der ligger inden for selskabets eksisterende og planlagte kloakeringsområde, jf. MBL § 32b, stk. 1.
- Forsyningspligten forstås således, at spildevandsselskabet er forpligtet til at føre stikledning frem til grundgrænsen, modtage spildevandet fra ejendommen og transportere dette videre til behandling.

Forsyningspligten og krav til ledningsnet i spildevandsplanen

- Efter bestemmelsen i miljøbeskyttelseslovens § 32b, stk. 2, kan der stilles visse krav til spildevandsanlæg i kommunens spildevandsplan:
- *Spildevandsforsyningsselskaber, som er omfattet af § 2, stk. 1, i lov om vandsektorens organisering og økonomiske forhold, må ikke anlægge ledningsnet i strid med spildevandsplanen, jf. § 32, stk. 1. Spildevandsforsyningsselskaber er dog alene forpligtet til at opfylde et i spildevandsplanen fastsat serviceniveau for håndtering af tag- og overfladevand, hvis det er fastsat i overensstemmelse med regler fastsat i medfør af § 32, stk. 5. Hvis kommunalbestyrelsen i spildevandsplanen har bestemt, at serviceniveau skal fastsættes af spildevandsforsyningsselskabet, eller hvis kommunalbestyrelsen i øvrigt ikke har fastsat et serviceniveau i spildevandsplanen i overensstemmelse med regler fastsat i medfør af § 32, stk. 5, skal spildevandsforsyningsselskabet fastsætte et serviceniveau i henhold til regler fastsat i medfør af stk. 6 og § 32, stk. 5*

Spildevandsplanen

Forsyningspligten og krav til ledningsnet i spildevandsplanen

- Formål:
- Spildevandsselskabet ikke må anlægge ledningsnet i strid med spildevandsplanen, og at ledningerne skal dimensioneres således, at spildevandsselskaberne sikrer en god og effektiv afledning af alt spildevand, herunder regnvand fra tag- og overfladearealer i overensstemmelse med den politisk vedtagne spildevandsplan.
- Med "ledningsnet" forstås alle spildevandsselskabets ledninger, pumpestationer m.v.
- Bestemmelsen skal svare til bestemmelsen i vandforsyningslovens § 14a.

Forsyningspligten og krav til ledningsnet i spildevandsplanen

- Der gælder ikke et tilladelsessystem for ledningsnettet – kun til udledningen/tilledningen
- Ledningsnettet kan normalt uden videre etableres af selskaberne, efterhånden som der bliver brug for ledningerne på grund af ny tilslutning.
- Hvis man fra kommunens side ønsker at stille særlige krav til ledningsanlæggene, skal kravene normalt stilles i spildevandsplanen.
- Bestemmelsen i miljøbeskyttelseslovens § 32b, stk. 2, skal medvirke til, at hvis kommunen har fastsat særlige funktionskrav til ledningsnet m.v. i spildevandsplanen, skal spildevandsselskabet opfylde kravene.

Forsyningspligten og krav til ledningsnet i spildevandsplanen

- Kommunen må kun stille proportionale funktionskrav – også i lyset af kravet om adskillelse imellem myndighed og drift.
 - Den tekniske dimensionering af spildevandsanlæg udgør som udgangspunkt en driftsbeføjelse.
 - Ikke krav om serviceniveau – med mindre serviceniveaubekendtgørelsen overholdes.
- Fastsætter kommunen ingen krav, må selskabet selv fastsætte, hvilke funktionskrav ledningsnettet skal leve op til.

Spildevandsplanen

Forsyningspligten og omkostningsbekendtgørelsen

- Omkostningsbekendtgørelsen er udstedt i medfør af betalingsloven – og vedrører dermed ikke forsyningspligten i miljøbeskyttelsesloven.
- Efter omkostningsbekendtgørelsen kan spildevandsselskabet ved nykloakering indregne udgifter til håndtering af tag- og overfladevand, som er *nødvendige* for at opnå det serviceniveau, som selskabet er forpligtet til at opfylde.
- Selskabet skal dokumentere, at den valgte løsning er selskabsøkonomisk omkostningseffektiv ved at sammenligne løsningen med et overslag over omkostningerne til at opnå samme serviceniveau ved mindst én anden *relevant* type af løsningstiltag.

Forsyningspligten og omkostningsbekendtgørelsen

- Vejledningen til omkostningsbekendtgørelsen:
- *I vurderingen af, hvilke alternativer, der er realistiske at sammenligne med, indgår eventuelle krav eller bindinger for selskabet, der følger af anden lovgivning, planer etc. Det er dog vigtigt at skelne imellem om selskabet er forpligtet heraf eller ej. Det skal bl.a. bemærkes, at lokalplaner ikke uden særlig hjemmel kan tilsidesætte anden lovgivning. Derfor gælder omkostningsbekendtgørelsens regler om selskabsøkonomisk omkostningseffektivitet uanset bestemmelser i en lokalplan. Kommunen kan således ikke i en lokalplan pålægge selskabet at etablere en konkret løsning og afholde omkostningerne hertil, såfremt der findes en for selskabet billigere løsning, der løser selskabets opgave mht. håndtering af spildevand [...]. En lokalplan indebærer heller ikke en handlepligt. Eksisterende anlæg og den hidtidige anvendelse kan som udgangspunkt fortsætte uændret, selv om de ikke er i overensstemmelse med lokalplanen. Men ved fremtidige ændringer i anvendelsen eller etablering af anlæg, skal lokalplanens bestemmelser overholdes. Derfor kan selskabet være begrænset i hvilke alternativer, der realistisk kan sammenlignes med. Der kan f.eks. i en plan være fastlagt bestemmelser om arealanvendelsen, som kan begrænse selskabets muligheder for at etablere overfladeløsninger. Det er derfor en fordel, at selskabet så vidt muligt inddrages tidligt i planlægningsprocessen for at sikre de bedst mulige forhold for en effektiv håndtering af spildevand.*
- *Selskabet kan ligeledes f.eks. i spildevandsplanen være forpligtet til at separere eksisterende fælleskloak, hvorfor selskabet vil være afgrænset til at sammenligne med alternativer, der også medfører en sådan adskillelse – men selskabet kan i dette tilfælde f.eks. sammenligne forskellige metoder til håndtering af tag- og overfladevand.*

Status på ny regulering af vandsektoren

Det nye lovforslag

Vandsektorloven

Regeringens lovprogram 2022-23

- Regeringens lovprogram fremsat tirsdag, den 4. oktober 2022 ved Folketingets åbning
- Klima-, energi- og forsyningsministeren:
 - Ændring af vandsektorloven, lov om betalingsregler for spildevandsforsyningsselskaber m.v. og lov om vandforsyning m.v. (Justeret økonomisk regulering af vandsektoren, styrkelse af takstkontrol m.v.)
 - Forventes i anden halvdel af januar 2023.

Vandsektorloven

Ensretning af reguleringen og fleksibilitet i rammerne

- Den økonomiske regulering i vandsektorloven fremover skal ensrettes for vandselskaberne, hvilket betyder at også de "små vandselskaber" (under 800.000 m³) fremadrettet skal have indtægtsrammer, effektiviseringskrav m.v.
 - Det skal stadig være muligt at udtræde af den økonomiske regulering, som mindre, forbrugerejede vandselskaber (under 200.000 m³), jf. lovens § 3 a.
- Opdeling af indtægtsrammerne i en *omkostningsramme* og en *forrentningsramme*

- Automatisk tilpasning af omkostningsrammen:
 - Ved hver overgang til en ny 4-årig reguleringsperiode skal rammerne automatisk tilpasses gennemsnittet af de faktiske omkostninger, som vandselskaberne har afholdt i den foregående periode, så indtægtsrammerne både kan stige og falde.
 - Tilpasningen vil skulle ske på baggrund af gennemsnittet af de faktiske omkostninger, som vandselskaberne har afholdt i den foregående periode
 - Der vil være en række omkostninger, som ikke skal medregnes ved tilpasningen:
 - IPO
 - Finansielle omkostninger
 - Omkostninger, som ikke burde være afholdt af selskabet
- Flexibiliteten gør, at omkostningsrammerne kan stige, også selv om der ikke er tale om nye tillægsberettigede aktiviteter eller ændringer af IPO.
- Risikoen for, at omkostningsrammerne stiger unødigt, skal imødegås dels ved det individuelle effektiviseringskrav, dels ved at der indføres begrænsninger i den automatiske justering af omkostningsrammen for væsentligt ineffektive selskaber
- Ny ØR-bekendtgørelse, hvor reglerne udmøntes

Vandsektorloven

Tillæg til indtægtsrammen

- Tillæg
- Tillæg indregnes i dag på en sådan måde, at der bliver en forskydning på to år mellem omkostningerne (år 0), indberetning af oplysninger (år 1) og indregningen af tillæg til indtægtsrammen (år 2). Det betyder, at selskaberne har et midlertidigt underskud i to år.
- Fremadrettet skal tillæg indregnes allerede fra år 0, selv om afgørelsen først træffes i år 1 (likviditetsforbedring til fx klimatilpasning). Tilsvarende, hvis aktiviteten ophører, skal tillægget indregnes sidste gang for det år, hvor omkostningen afholdes for sidste gang.

- Forrentningsramme (1-årig reguleringsperiode – 4-årige forrentningssatser)
- Tiltaget skal give selskaberne bedre mulighed for at finansiere deres kapitalbehov til investeringer fremadrettet og give et retvisende prissignal om omkostningen ved at anvende kapital til investeringer.
- Forrentningsrammen forventes fastsat, så selskabet får en økonomisk ramme til at opkræve et beløb svarende til forrentningen af de samlede investeringer fratrasket en forrentning af den investerede egenkapital.
 - Fradraget for forrentning af den investerede egenkapital kan betragtes som forrentning til forbrugerne af den egenkapital, som de har stillet til rådighed for selskabet i form af takstmidler til henlæggelser, og kan sidestilles med, at selskabet betaler renter til långiver, når selskabet finansierer med fremmedkapital
 - Skaber et selskabsøkonomisk incitament til at vælge den billigste investeringsform
- Rammen består af et forrentningsgrundlag ganget med en sektorspecifik forrentningssats samt et selskabsspecifikt fradrag for den del af investeringen, der er finansieret med egenkapital.
 - Historiske finansieringsomkostninger skal indgå i omkostningsrammen, men nedjusteres årligt – og således afvikles

- Effektiviseringskrav
- Effektiviseringskrav og pristalskorrektion pålægges i dag vandselskabernes samlede økonomiske rammer, hvilket fastholdes.
 - IPO fastholdes også som undtaget effektivisering
 - Forrentningsrammen bliver også undtaget – i første omgang.
- Ændring i opgørelsen af det generelle effektiviseringskrav – fastsættes i en bekendtgørelse
 - Skal fastsættes på grundlag af produktivitetsudviklingen i andre sektorer, hvis denne er positiv, og at det generelle effektiviseringskrav fastsættes til nul, hvis produktivitetsudviklingen er negativ
 - Loft over det individuelle effektiviseringskrav fastholdes (2%) – men kan ændres

Kontrol med indtægtsrammernes overholdelse

- Differencesaldo
- Hensigtsmæssigt at indføre et kontrolsystem, hvor selskabernes differencer mellem de faktiske indtægter og indtægtsrammerne opgøres årligt, og hvor differencerne tillægges en differencesaldo, som følger selskabet år for år.
 - Positiv difference, hvis færre indtægter end rammen – negativ saldo, hvis flere indtægter end rammen tillader
 - Differencesaldoen skal være uafhængig af de 4-årige reguleringsperioder – men der skal fastsættes rammer
- Afgrænsning overfor kommunerne
- Der indføres et mere enkelt system, hvor kommunerne kun skal forholde sig til den forventede overholdelse af et selskabs indtægtsramme, når selskabet har haft en negativ difference i længere tid end tilladt, og dermed allerede har overskredet den fleksibilitet, som ligger i det påtænkte nye kontrolsystem, og Vandsektortilsynet derfor har foretaget fradrag i indtægtsrammen for det følgende år.
- Vandsektortilsynet får pligt til at meddele kommunen, når tilsynet har foretaget fradrag, hvorefter kommunen ikke bør godkende vandselskabets takster, medmindre selskabet har redegjort for, at indtægtsrammen overholdes for det følgende år, når der tages højde for forventede nye tillæg og forventede ændringer af IPO.

Tilsyn med tilknyttet virksomhed og aftaler på markedsvilkår

- Der skal fremadrettet skal føres et mere aktivt tilsyn med, om
 - reglerne om tilknyttet virksomhed overholdes
 - vandselskabernes aftaler indgås på markedsmæssige vilkår
- Vandsektortilsynet skal selv skulle fastlægge niveauet for tilsynet, herunder vil det fx kunne tilrettelægges som et risiko-, stikprøve- eller analysebaseret tilsyn, et tilsyn på baggrund af begrundet mistanke eller en kombination heraf.
- Vandsektortilsynet skal have beføjelse til at påbyde et vandselskab at afstå eller afvikle deltagelse i virksomhed, der er i strid med reglerne om tilknyttet virksomhed, uanset om vandselskabet er kommunalt ejet.
- Vandsektortilsynet skal have beføjelse til fastsætte den markedsmæssige pris i tilfælde, hvor en aftale ikke overholder kravene, og at dette skal kunne håndhæves gennem den økonomiske regulering (over rammen).
- Vandsektortilsynet får mulighed for at pålægge koncernforbundne aftaleparter at tilbageføre betalinger eller foretage efterbetaling, hvis vandselskabet har betalt for meget eller modtaget for lidt i henhold til en aftale.
- Dokumentationskrav i forhold til aftaleindgåelsen

Vandsektorloven

Prioritering af kommunernes opgave i forhold til godkendelse af takster og vilkår

- Det vurderes, at kravet om, at kommunerne hvert år skal godkende de nævnte bidrag og takster for alle ca. 2.300 vandselskaber, og kravet om, at kommunerne skal godkende enhver ændring af regulativer og betalingsvedtægter, i nogle tilfælde kan forenkles administrativt.
- Det forventes, at kommunerne ikke fremadrettet skal påse overholdelsen af indtægtsrammen
 - Kommunerne afskæres fra afslå at godkende takster, hvis et vandselskab omfattet af vandsektorloven tidligere har afholdt ulovlige udgifter, da Vandsektortilsynet i disse tilfælde i stedet skal nedsætte indtægtsrammen.
 - Herved undgås "dobbeltpenale" for selskaber med indtægtsrammer

Vandsektorloven

Forslag til ny bekendtgørelse om kontrol med vandselskabers regulativer, betalingsvedtægter, bidrag og takster m.v.

- Anvendelse:
 - Fastsættelse og godkendelse af regulativer
 - Fastsættelse og godkendelse af betalingsvedtægter
 - Fastsættelse og godkendelse af drifts- og anlægsbidrag
 - Fastsættelse og godkendelse af variabelt og fast vandaflædningsbidrag
 - Fastsættelse og godkendelse af renter og gebyrer
 - Kommunernes tilsyn med spildevandsselskabers fastsættelse af betalingsvedtægter, vandaflædningsbidrag samt renter og gebyrer
 - Vandbranchens vejledninger

Indholdskrav til regulativer og vedtægter

- Indholdskrav til vandregulativer og betalingsvedtægter – bekendtgørelsens §§ 4 og 5
 - Ny anmeldelsesordning for ændringer, der ikke vedrører betalingsregler eller miljø- og forsyningsregler
- Kommunen skal i medfør af vandforsyningslovens § 55 a, stk. 2, og betalingslovens § 3 b, stk. 2, godkende et regulativ/betalingsvedtægt eller en ændring heraf, hvis kommunen har konstateret, at regulativet eller ændringer er fastsat i overensstemmelse med
 - 1) reglerne om indholdskrav i den nye bekendtgørelse,
 - 2) miljø- og forsyningsregler i vandforsyningsloven, og
 - 3) betalingsregler i vandforsyningsloven for vandforsyning eller betalingsloven for spildevand

Krav vedrørende fastsættelse og indberetning af takster

- Vandselskaber skal anmelde takster til godkendelse senest 6 uger før den kommende opkrævningsperiode
- Ny mulighed for anmeldelse af takster senest 4 uger inden opkrævningsperioden, hvis
 - 1) størrelsen på bidragene ikke er ændret væsentligt siden sidste godkendelse eller anmeldelse ud over ændringer som følge af årlig pristalskorrektion,
 - 2) der ikke er sket væsentlige ændringer i grundlaget for fastsættelse af størrelsen på bidragene,
 - 3) bidragene er godkendt af kommunalbestyrelsen inden for de seneste tre år, og
 - 4) Vandsektortilsynet for selskaber omfattet af vandsektorloven ikke har sendt meddelelse i henhold til ØR-bekendtgørelsen.
- Hvis kommunen ikke får truffet afgørelse om godkendelse inden den kommende opkrævningsperiode, kan vandselskabet foreløbigt opkræve *enten* de bidrag og takster, der er fastsat for foregående opkrævningsperiode *eller* de bidrag og takster, som er indsendt til godkendelse, indtil kommunen træffer afgørelse.
 - oplyses, at opkrævningen er foreløbig.
 - Hvis kommunen efterfølgende godkender andre takster, end de foreløbigt opkrævede, skal vandselskabet udligne inden for opkrævningsperioden

Kommende arrangementer

Tilmeld dig gratis på vores hjemmeside.

- Morgenmøde: Juridiske nyheder på [spildevandsområdet](#)
 - 11. oktober kl. 10-14 – i Ballerup.
- Webinar: Juridiske nyheder på [affaldsområdet](#)
 - 3. november kl. 10-12

KONTAKTINFO

Peter Nymann

Partner, advokat

Tlf.: 86 18 00 60

Direkte: 25 29 08 42

Mail: pn@eom.dk

Advokatfirmaet
energi & miljø